

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimci nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi praznika izide prihodnji list v četrtek 26. marca 1885.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Velikonemške skomine.

—o.— Le kedaj bodo vladajoči avstrijski krogi prišli do spoznanja, da se pravi z ognjem igrati se, ako se mej nami ven in ven poudarja solidarnost interesov avstrijskih in nemških? Kdo, ki misli dobro za lepo našo avstrijsko domovino, more našega izveličanja iskati v tesni pobratimiji avstrijski-nemški? Kdor takisto misli, smatra avstrijsko našo zemljo za ekspozituro Germanije, on ni več avstrijski patrijot, tako misli le nemška irridenta! Toda komur je čast, blaginja, samostalnost Avstrije pri srci, tisti ima tudi živo prepričanje, da bi se našemu državnemu, duševnemu in gmotnemu življenju kopal sramotni grob, če bi se naglašena solidarnost avstrijskih in nemških teženj prelozila v življenje in zapečatila z državno-pravnimi pogodbami, ki jih ne razdere „ne moč nebá, ne moč peklá“.

Kovač Bismarck preži s svojimi kleščami na Avstrijo in išče, kam bi jih zasadil. Pri tem ga je pa sam med in dobra misel za nas, tako da naj sami ne vemo, kako pijemo sladki strup. V dokaz,

da brez nas živeti ne more, da marveč hoče z nami deliti vse diplomatsko veselje in trpljenje, sklence torej z nami iskreno bojno in odbojno zavezo in mi smo vsi srečni, da imamo tako dobrega sosedu. On sovraži vse, kar je za Avstrijo slabo in nevarno, sovraži torej tudi veliko-nemško avstrijsko stranko in dvakrat ali trikrat jo udari s strelo svoje trde obsodbe. Da nam podpre domačo trgovino, tudi to je njegova skrb. V Trstu hoče učiniti nemško trgovsko pristanišče. Mi pravimo, da je to „polip“, ki bode zadušil politično in narodnogospodarsko samostojnost življenja v Avstriji, a vsi si vendar nismo jednih misli v tem, — trgovski naš minister baron Pino je namreč v avstrijskem parlamentu izjavil, da se z njegove strani vse zgodi, kar treba, da v našo Tržaško trgovino posije žarek Bismarckove blagonaklonjenosti. Saj res, kdo bi bil tako naiven, da bi mislil na perfidijo pri takem sosedu, kakor je knez Bismarck! Tu pa tam res katero napravi, ki nam ni po volji, zlasti se malo pretrdo drži nemškega pregovora, da pri dobičku in denarji neha prijateljstvo. Na narodno-gospodarskem polji nas leto za letom pritisne, kjerkoli more, zapira meje našemu uvozu in prevozu, tira za nas pogibeljno železniško politiko, konfiskuje naše železniške vozove, če se zaletijo na nemška tla, odobruje tendenčne takime-novane „kupske“ pravde itd. Ali vse to so malosti, prednosti, ki jih ima sleharni dobri sosed! Časih si sami pomagamo, n. pr. z arlsko železnico drugo pa potrpimo — zavoljo političnega prijateljstva, zavoljo solidarnosti avstrijskih in nemških interesov!

Toda bodimo resni nasproti neprijatelju, ki nam tako laskavo, tako dosledno streže po našem življenju! Knez Bismarck ga ne stori koraka, ki ga ni bil poprej dobro premislil, stori ga najrajši v samodelski temi, ki drugim dolgo brani opazovanje njegove hoje. Celu srednjo Evropo bode vsaki hip spremenil v carinsko, narodnogospodarsko bojišče — in na tem bojišču ima izkrevaveti politična samostalnost naše, avstrijske države! Pod pretvezo samoobrambe je carino povišal na glavni eksport Avstrijcev; on, naš čislani prijatelj, ki nam je še poprej rušil naše vnanje trgovinske odnose, kjer je le koli mogel, on tudi sedaj ni najprvo poskusil, da-li se morebiti dá po prijateljskem potu doseči primerna obramba trgovinskih interesov za

obe strani, nego napovedal nam je boj. Dobro pripravljeni oglasili smo se mi nanj s carinsko novelo, ki je v „rajhu“ vzbudila veliko tarnanja in jadikovanja. Narodno-gospodarski geniji nemški pa so koj poprijeli za tolažilo, rekši: Dajmo, da zginejo meje mej Avstrijo in Nemčijo, dajmo, da Avstrijo pripravimo v carinsko unijo, do pragmatike, nerazrušne zveze z Nemčijo! Haló! Tudi Bismarck je zraven! Predzadnjo soboto, kakor je znano, napovedal se je v nemškem parlamentu ta velikanski kankan. Najraznorodniši elementi kot so Bismarck, Richter in Windthorst so jednodušno in jednoglasno izjavili, da je treba „zacementirati rano iz 1866. leta“, stopiti z Avstrijo v nerazrušno, z zakoni zatrjeno večno zvezo. Knez Bismarck ki je z enakimi insinuvacijami 1879. l. pri Andrassyji, in menda tudi 1883. leta v Solnogradu pri Kalnokyi jako trdo naletel, spomnil se je tega in naravnost izpovedal, da bi ta stvar v avstro-ogerskih parlamentih ne mogla priti do zmage. Toda zvita buča ima vendar nekoliko upanja! Še v tisti seji je Ogr e nahujskal proti Avstriji, češ, da naj pač dopustijo povišanje žitne carine proti Rusiji in Rumuniji, a upro naj se takemu povišanju za nemško-avstrijsko mejo! Če bi se lokava ta želja spolnila, potem dobodemo v resnici za žito vsaj jeden nemški-avstrijski-ogerski carinski obor, — jeden del carinske unije.

Tako misli, tako računa nemški državnik na propast avstrijske države. Da bi Avstrija prej ali slej v takej narodno-gospodarski zvezi, nadalje v pragmatiko zatrjenem razmerju z Nemčijo zgubila svoje državno vrhovnost, svojo nezavisnost, da bi tako pangermanizem dobil svoj temelj in svoje neoprvdano področje, — o tem nihče ne dvoji, ne dvojijo niti tisti, ki na avstrijski zemlji želijo za Avstrijo take bodočnosti. Sobotna seja v nemškem parlamentu je v tem oziru bila le korelat polublažnim ekspektoracijam nemških nacionalnih poslancev v avstrijski budgetni debati. „Von hüben und drüben“ toliko jasnega programa, da si ga več želeli ne moremo! Mi sedaj v interesu staroslavne države naše upamo, da se bode spoznalo na merodavnem mestu, odkod nam nevarnost preti in na koga se Avstrija zanašati sme in mora. Avstrijski Slovani smo vsi bili in smo jedne misli: „Potius mori“ — nego da bi se dali iztrgati izpod perut

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

Deveto poglavje.

Kjer tudi resnica sliši svoje.

(Dalje.)

Jaz vidim, odvrnil sem, povsodi le pohujšanje, škandal, da se izrazim z blagorodnim gospodom. Celu podstavní stebri človeške družbe se pogrezujejo v tem sviži, ki ga vi ljudovlado zavete. Kaj pa vi spoštujete? Vero? No, dobro! Če pri vas duhovnik ne izpolni svoje dolžnosti, če se lahkomišelnó obnaša, h kratu se bode dvajset časnikarjev jelo smijati, kot malovredni sin Noetov, ko bi vendar imeli pred ljudmi zakrivati slabost, katere sramota zadeva vso cerkev.

Sramota, odvrnil je Truth, zadene le cerkev, ki s krivim potegne, ne zadene pa cerkve, ki okužen člen daleč od sebe odbacne.

Ali ščedite pravosodju? Ravno včeraj je vaš

časopis prav gnusno napal sodnika, ki se je v trenutku slabe volje malo preostro zadril v nekega zrelega tiča. Kako hočete, da bodo spoštovali sodnika, če ni nezmotljiv?

Pravica, sodnik, odvrnil je Truth, je zarad zatoženca, ne pa zatoženec zarad sodnika.

Če jedenkrat, nadaljeval sem, niži uradnik prestopi svoje uradniške pravice, slučajno izpozabi zakon in po pomoti v zapor dene nedolžnega človeka: kar h kratu bode deset časopisov o samosilstvu lajalo kot psi, ki nad luno revsajo. Razvneli bodo celo deželo zaradi najmalopridnejšega človečeta, kaj vem jaz? zaradi kakega berača ali kakega tatu, katerega neso prav natanko po zapovedih zaprli.

Po vsej pravici, odvrnil je Truth; svoboda najzadnjega nesrečneža zadeva se vseh državljanov. Ko hitro so žaljene zakonske določbe, ter je po krivici kateri državljan prišel v zapor, preti ista nevarnost vsem. Kdor tega ne vidi, ne ve kaj je svoboda.

Ali ni časih treba zakriti podobo zakona in neoziraje se na napačno prisiljeno postavnost, oteti državo.

Doktor, vi zmeraj vlečete s Pilatom. Tudi ta se ni ustavljal napačnemu pravnemu pomisleku; rajši je hotel obsoditi nedolžnega, nego se tvegati svoje službe. Bil je kaj spreten mož in jaz prav nič ne razumem, zakaj ga svet tako ostro sodi.

A kam nas to dovodi? nadaljeval sem, bolj in bolj razdražen po hladnokrvnosti mojega nasprotnika. Dvanajst ali petnajst časopisov gospoduje potem javnemu mnenju in ljudovladi.

Petnajst časopisov! rekel je Truth, kaj hočete s tem reči? Tu jih imamo tri sto in to je malo za šeststotisoč duš. Boston jih ima sto za manj nego dve sto tisoč prebivalcev; se ve da v Bostonu, tem puritanskem mestu razumejo svobodo in naobraženost vse drugače, kot v Parizu.

Tristo časopisov? vskliknil sem, osupnen od tega strahovitega števila. Kdo pa vendar vodi in napeljava javno mnenje? Prvi pritepenec se lahko brez poklica proglašá za proroka in zakonodajalca; vsak sanjač lahko govori, kar hoče, ter ljudstvu usiljuje svoje mnenje. To je pač najgrozovitejšé samosilstvo!

Dragi prijatelj, rekel je Truth z bolj tihim

dvoglavatega avstrijskega orla! Kadar pa se hoče kjerkoli v avstrijskih naših razmerah kazati upliv ostrovida kneza Bismarcka, za vsaki slučaj kliče mo sleharnemu izmed odgovornih čuvarjev premile Avstrije: „A porta inferi erue domine animas ejus!“

„Slovenska Matica.“

Od Soče.

Ker se bliža čas, ko bo imela Slovenska Matica zopet svoj občni zbor in ko bo treba v njen odbor voliti devet novih udov, ne bo odveč, ako opozorimo častite društvenike na nekatere pomankljivosti gledé sedanjega odbora. V njem je, kakor znano, 20 Ljubljanskih in 20 vnanjih odbornikov ter se deli v dva odseka, v gospodarski in književni. V gospodarskem odseku bilo je za l. 1884. osem odbornikov, v književnem pa 18; skupaj tedaj 26 ali bolje rečeno 24 odbornikov, ker gospoda Klun in Tomšič bila sta v obeh odsekih. V katerem odseku so pa ostali gospodje? — Mej odborniki, posebno mej vnanjimi, nahaja se več mož, ki imajo sicer za slovenstvo mnogo zaslug, a za Matico našo skoraj nobenih. Matičini društveniki so jim gotovo hoteli skazati nekako čast in hvaležnost, ko so jih volili v odbor; a ker imajo dovolj drugega posla, ne morejo ob enem delati tudi za Matico. Tako je tedaj razvoj prvega našega literarnega zavoda odvisen od delavnosti le nekaterih odbornikov. Treba pa je, da bi vsi njeni odborniki delali po svojih močeh v njen prosep. Ako pa vidimo, da ni mogoče temu ali onemu dosedanjemu odborniku, ker ima preveč drugih opraviti, žrtvovati nekoliko svojih močij v Matičin prid, bilo bi najbolje, da izvolimo na njegovo mesto drugega moža, ki ima resno voljo, dovolj zmožnosti in več časa delati na korist Maticе.

Ako pregledujemo vrsto Matičinih odbornikov za l. 1884., takoj lahko opazimo, da so nekatere znanostne stroke jako dobro zastopane, nekatere pa jako slabo ali še celo ne. Književni odsek je večkrat primoran dati ta ali oni spis v presojo kakemu neodborniku. Tudi se je že zgodilo, da je književni odsek izročil v presojevanje kak spis takemu odborniku, ki svoji nalogi ni bil kos in je prej ko ne k večjemu popravil kako slovniško napako, glede vsebine pa se je zanesel na „temeljnost“ dotičnega pisatelja. Na ta način bilo je že več slabih spisov ponatisnenih in nasprotno se je morebiti že kak boljši spis zavrnil. Kaj tacega bi se najbrže ne bilo zgodilo, ko bi bil o dotičnem spisu izrekel svoje mnenje strokovnjak.

Kar se tiče sedanjih odbornikov v književnem odseku, zastopana sta jako dobro veronauk (5 odbornikov) in filologija (tudi 5 odbornikov); zgodovinarja sta dva, dalje jeden prirodopisec in jeden naravoslovec. Želeti pa bi bilo, da bi tudi druge stroke imele svoje zastopnike mej odborniki, kakor zemljepisje (n. pr. g. Jesenko), potem aritmetika (gg. Lavtar in Celestina), indijska filologija (dr. Glaser), estetika (Franke), medicina, filozofija (dr. Križan), itd. Želeti bi bilo, da bi se pri volitvi novih odbornikov oziralo na našete pomankljivosti.

glasom, da bi tudi mene pripravil bolj tiho govoriti, ne začnite z nova s svojimi šalami; te kratkočasijsko Humbuga, a meni storé slabo. Kjer vsak lahko govori, ni nobenega poklicanega, nobenega proroka, nobenega pritepenca; tu je le jedno pravo, katero ima vsak državlján, in katerega se posluhuje vsak državlján na svojo osobno korist ali pa na občno korist. Kdo bi bil kedaj mislil v svobodnem narodu voditi in napeljavati javno mnenje? Ali je Yankee, ki ne bi si sam uravnal svojega postopanja in ki ne bi sam, popolnem poznajoč razlogov in razmer, svobodno izbral si stranko in zastavo. Novinarstvo je le jek, ki ponavlja misli vsega naroda. Ti neštevilni časopisi imajo le jedini namen: kupičiti dognane stvari, nauke in misli, pomnoževati in razširjevati svetlobo! Čim več jih je, temveč lahko vsak državlján čita, premišljuje in sam presojuje. Resnico vsakemu pojasniti, po tej časti hlepimo vsi; in ono časnikarsko samosilstvo, o katerem ste govorili, biva le v vaši domišljavosti. Mogoče bi bilo k večjemu tam, kjer bi vlada, po slabi in napačni poti hodeč, iz novinarstva napravila si monopol zoper samo sebe, dovolila le deset ali petnajst časopisov, ter s tem napotila proti sebi obrnjeno zjed-

Iz državnega zbora.

Na Dunaji, 22. marca.

Dr. Foregger je tedaj še posebej interpeloval g. justičnega ministra zaradi preiskave proti Rothschedlu in Wagnerju v Šmarji. Gospod dru. Vošnjaku nasproti je že poprej bil trdil, da Rothschedl in Wagner res ne znata tiste novoslovenščine, pa navadni slovenski jezik že znata. Zmirom tiste kvante, kakor da bi za nemškega uradnika na srednjem Štajerskem zadostovalo, ko bi ne znal nove nemščine, ampak le tisti lajanju podobni dialekt okolu Lipnice. G. minister bo na interpelacijo pač lahko odgovoril in ne bi škodovalo, ko bi pokazal toliko energije, da bi interpelantu naznanil že dovršeno premeščenje obeh pristavov.

Tudi znani dr. Heilsberg se je oglašil proti trditvi dr. Vošnjaka, da štajerska kmetijska družba državnih podpor ne razdeljuje enakomerno po deželi in da je spodnji Štajer prikrajšan. Heilsberg trdi, da to ni res. Pa dr. Vošnjak mu je takoj dokazal, da je vse res, kar je trdil. V centralnem odboru kmetijske družbe ni nobenega Slovenca in v komisijah je spodnji Štajer zastopan le po — dru. Aussererji (!).

Dunaj 23. marca.

G. ministra Conrada ni več videti na njegovem sedeži v državnem zboru, v dokaz, da se pripravlja na odhod. In njegov naslednik! Čujte! čujte! Kdo se ponuja? Nikdo drugi, nego tisti — Widman, kateri po lovorikah, nabranih na Kranjskem, zdaj na Tirolskem premišljuje, kako bi zopet prišel na tako mesto, kjer bi mogel skazati Slovincem svojo nagnenost. Pripeljal sa je te dni na Dunaj, da bi delal propagando za svojo osobo. Neverjetno je sicer, da bi mož, ki je o svojem času na znani način na Kranjskem delal za nemško-liberalno stranko, sedaj postal član ministerstva, katero je kot svoje gaslo proglašalo ravnopravnost narodov. Kajti tak naslednik Conradov bil bi tolik udarec v lice večini, zlasti pa Slovincem, da bi iz sedanje vladne večine potem prav lahko navstala manjšina, ker bi vsaj nobeden slovenskih poslancev niti tre notek ne mogel podpirati vlade, v kateri bi sedel mož, ki je sam prosil proč s Kranjskega, ker je vedel, da je storil Slovincem najhuje krivice in da je tam nemogoč postal. Včasih se pri nas res čudne stvari prigode, da pa bi dobili tacega naučnega ministra, ne verjamemo, ker bi to pomenilo razpad večine in s tem konec cele Taaffejeve vlade.

Danes so nadaljuje debata o severni železnici. Kakor se kaže, dobi vladni, oziroma odsekovi predlog večino, da si bode Lichtensteinov klub deloma proti glasoval.

Govor državnega poslanca dra. Poklkarja v seji dne 12. marca 1885.

(Dalje.)

Vkljub temu bodi mi dovoljeno, le z dvema besedama še to stvar pojasniti.

Sam imam otroke in dva obiskujeta ljudsko šolo v Ljubljani. Moji otroci slovensko govore in obiskujejo one javne šole, kakor vsi drugi otroci, in kakor večji del otrok Ljubljanskega mesta, tako tudi moji otroci morejo le od onega poučevanja, katero se jim daje v slovenščini kaj vspeha imeti.

njenje vseh strank, ki se po naravi rade le razhajajo in razgubljajo. A v Ameriki, kjer je dva ali tri tisoč časopisov in kjer se od dne do dne novi rodé, je število samosilnikov uničilo samosilstvo.

Naj bode: vi imate neko ustavo, o kateri se Aristotelu še sanjalo ni, papirno ali tiskovinsko ljudovlado. V tej srečni državi vlada vsak, le vlada ne. Vi časnikarji (in pri vas je že vsak časnikar) ste več nego cerkev, več nego pravosodje, več nego država! Kaj pa vender ste?

Odgovor je kaj lehek, rekel je Truth; mi smo človeška družba.

A če vlada družba, če vlada vse ljudstvo, kdo pač je vladar?

Doktor, odvrnil je urednik smehljaje, kader se vi po ulici gibate, kdo pa je pač giban? Ali besedi na ljubo vi vsekakor morate biti v povodeci? Kader vi brzdate svoje strasti (kar pa vselej ne storite), kdo pač je brzdan? Je neka starost zrelosti za narode kot za posamičnike. Naj se Kitajsko stare v večnem detinstvu, jaz to obžalujem; a mi kristjani, državljani velike svobodne države, nesmo narod bedakov in slaboumnežev; že dolgočasa smo doletni ter svoje zadeve sami opravljamo. Kaj neki

Dejansko pa je, da je že za drugo poluleto prvega šolskega razreda nemščina upeljana kot učni predmet in se tudi poučuje. To naj bo gospodom zadosti, da se prepričajo, kako se v resnici preganja nemščina v Ljubljanskem mestu. Pri tej priliki sem pa prisiljen vrniti se k izjavam poslanca za Hebsko trgovinsko zbornico, katere je izjavil glede na razmere Nemcev na Kranjskem in izrekoma glede šolstva in narodnosti Ljubljanskega mesta. On je rekel pri šolski razpravi proračuna: „To, kar je vlada na Kranjskem storila, bil bi že popolnem zadosten uzrok, za zmiraj v nasprotovanje stopiti zoper sedanje ministerstvo, kar se v nobeni deželi opravičene koristi Nemcev od strani vlade tako ne odpravijo, kakor na Kranjskem“. — On utemeljuje to očitje s tem, da najprej trdi: „Ker dober Avstrijec si konečno po svojih razumih Avstrijske ne more misliti brez nemške kulture“, in dalje trdi: „ako se gre danes v Ljubljano in se spominja, kaj je bila Ljubljana pred desetimi in več kot pred desetimi leti. Prej je bila nemško mesto, danes pa je siloma poslovenjena.“ — Dalje trdi, da danes v Ljubljani, nekdanjem nemškem mestu, ni več nemške ljudske šole, in konečno vladi očita, da tamošnji hranilnici ni privolila ustanovitve nemške ljudske šole.

Ako se to dolženje in očitje bere, moralo bi se misliti, da se Nemci uničujejo, ali da so bili v Ljubljani v teku zadnjih deset let pravcato pokončavani. Ako se o delovanju vlade na Kranjskem govori, smem tukaj, in to v duhu onih gospodov, ki o prostosti govore, z zadostjenjem pripoznati napredek, kateri imamo zabeležiti pod sedanjo vlado, namreč, da se je umaknila ona železna roka, katera si je prizadevala vse, celo deželo, njeno narodnost, odgojo in jezik v vse drugačni svitlobi kazati, kakor pa je dejansko. Ali bi bilo sicer mogoče, da bi danes tako odlični zastopnik od leve strani (zbornice) mogel trditi, da je v teku desetih let trdo nemško mesto poslovenjeno. Se Vam li zdi to mogoče?

Odgovoriti Vam samo morem: Ako je mogoče, da se Dunaj ponemči, tedaj je bilo mogoče, Ljubljano posloveniti. (Prav dobro! na desni.)

Govorilo se je tudi o ljudskem številjenju in izreklo se je, da je ljudsko številjenje pokazalo razmero 5000 Nemcev proti 18.000 Slovincem v Ljubljanskem mestu. To je vspeh preiskavanja o jeziku, v katerem se občuje. Ako pa postopanje pri ljudskem številjenju malo bolj na drobno preiščemo, videli bomo, da nam jezik občejanja, kakor je vsprejet v statistične izkaze, ne podaja prave podobe (narodnosti). Resnično je Ljubljana mesto, v katerem velik oddelek prebivalstva nemško govori, pa priznali mi bodete gospodje, da ni vsak Nemec, kdor nemško govori.

Poklicali so tedaj, da navedem samo jeden slučaj, saj je znano, kako se je pri ljudskem številjenju godilo, in znano je tudi, kako se je postopalo pri nas — poklicali so tedaj na pr. uradnega slugo. Ti se sprejemajo izmed vojaških nižjih šarž, so kmetški sinovi, ki so kratek čas obiskavali šolo, potem odslužili vojaštvo, dobili svojo službo in nekoliko nemščine lomijo. Taki so bili pri številjenju pozvani

Dalje v prilogi.

pomeni ljudstva vrhovnost, katero že devetdeset let naši ustavi na čelo stavimo, če ne razglašanje njegove polnoletnosti?

Primere nič ne dokazujejo, odgovoril sem brez ovinkov. Kar velja o posamičniku, ne velja o narodu.

Same prazne besede, doktor. Narod je pač neka vsota posamičnikov. Kar velja o deseterih, o dvajsetih, o tisočih posamičnikih, velja tudi o milijonu. Pri katerem številu naj se pač začneja ona nezmožnost?

Ne, rekel sem, ni res, da bi narod bil neka vsota posamičnikov; narod je vse kaj drugega.

To se pač pravi, vsota pri seštevanju ni skupnost vseh seštevancev?

Napačno! vzkliknil sem, sit razgovora s kratkournim človekom. Tukaj razloček bode v oči. Kaj je ona čarovna beseda, na katero se sklicujejo vsi državniki, ko hitro se hočejo otrestiti posamičnih koristij? Občna korist. Kadar hočejo uničiti pravice in zahteve, ki vlado ovirajo, na kaj se pač sklicujejo? Na višo korist, na korist vse države, vse državne družbe. Občna korist je premo nasprotje, zanikanje posebnih pravic. Tako vsaj mislijo in ravnaajo v vsakej naobraženi državi. Ko bi zadostovalo

in vprašani: kateri občevalni jezik? Odgovoril je: „slovenski“. — „Kako pa to?“ — „Slovensko govorim, tako govorim z otroci, tako tudi z ljudmi zunaj govorim slovensko.“ — „Ti pa govoriš z uradniki, s temi moraš govoriti nemško, tedaj je tvoj občevalni jezik nemški.“

Tako se je uvrstalo. — Vsaj, se ve da, s tem ne zgubimo ne jednega moža, ako se tudi 5000 Nemcev navede ali več, toda navesti sem hotel samo jeden vzgled, da se v malem zadobi podoba, kako se je sestavila ona številka. Vsaj je znano, da se je ravno lani, povodom ustanovitve nemške ljudske šole v Ljubljani deželniemu šolskemu svetu izročila prošnja, na kateri je bilo — mislim, da se v tem ne motim — 140 ali 142 podpisov očetov. Ako po mislite, kolika je ta podlaga, tedaj si morete napraviti podobo, ne o narodnosti, ker o tem bi podoba ne bila prava — temveč o onih stariših, kateri se morebiti zavedajo kot Nemci, kateri zahtevajo, da se njihovi otroci poučujejo nemško.

Potem imate merilo, katero vsaj približno podoba podaja za razmere življenja v Ljubljanskem mestu; ker ako bi narodnost Ljubljanskega mesta potem hoteli soditi, kako se Vas na priliko v gostilnicah nagovarja, ali kako se Vas nagovarja v prodajalnicah, ako hočete nakupovati, in se kažete tujce, bi to naravno ne bilo pravo merilo. Kar zadeva izrekoma nemško ljudsko šolo v Ljubljani, bo menda tudi gospodom znano, jaz hočem to stvar samo mimo grede omeniti, zgodovino ustanovitve te nemške ljudske šole v Ljubljani.

Zastop mesta Ljubljanskega sklenil je ulogo podati deželniemu šolskemu svetu, v kateri se zahteva prememba dosedanjega ravnanja z nemščino v ljudskih šolah Ljubljanskih in to v takem smislu, da naj bi se slovenski otroci ne takoj v drugem polletju prvega šolskega leta poučevali v nemščini, temveč še le v tretjem šolskem letu, potem ko si je učenec vsaj že pridobil malo podlago v družih učnih predmetih.

Ta sklep vsprejel je deželni šolski svet. Naučnemu ministerstvu se je to naznanilo in rešitev se je glasila, da to se sme zgoditi, da se mora pa ob enem za nemške šolarje v Ljubljani skrbeti. Sedaj bilo je stališče deželnega šolskega sveta in deželne vlade v Ljubljani prav tisto s stališčem ministerstva, in izreči moram, da je bil večji del prebivalstva Ljubljanskega in slovenskega naroda s tem popolnem sporazumljen.

Občinski zastop Ljubljanski bil je deloma družega mnenja. Najpred se je vprašanje to zavleklo, potem oglašil je ugovore rekoč, da potreba glede nemške ljudske šole v Ljubljani ni dokazana, toda stvarno izrekel je občinski zastop že za naprej pripravljenost, takoj ustanoviti nemško ljudsko šolo v Ljubljani, kakor hitro bo potreba njena postavno dokazana.

Po naročilu deželnega šolskega sveta sklenil je konečno mestni zastop, magistratu naročiti, da preskrbi ustanovitev nemške šole za prihodno jesen; — dalje po vseh slovenskih ljudskih šolah nemščino še le v tretjem letu upeljati kot zaukazan predmet. — Vprašam gospoda, je bil li povod dan za pritožbe zaradi postopanja Slovencev nasproti Nemcem? — Mi ne zahtevamo družega, kakor jednako pravico z Nemci.

izrečeno voljo večine poslušali ter koristi in želje vseh posamičnikov kar naravnost seštevati, vprašam vas, kaj bi bila politika: bila bi kramarija, opravilo, katero bi lahko opravljal prvi pošteni pritepenec. Ali si mislite Caesarja, Richelieuja, Cromvella, Ludvika XIV., ki slušajo glas kakega kmeta ali pa glasove nekaj tisoč državljanov? Kaj bi bilo z državnimi sestavami, zavezami, vojskami, prisvojbami, z vsemi onimi slovečimi dejanji; z ono igro na srečo, v katerej so junaki slavno zmagovali? Narod dova jati k zmagi in slavi, drhali ali množini naroda navdihniti misli, ki so jej popolnem tuje, storiti jo slugo častihlepnosti in namer, ki jej neso prav nič mari: to ravno je dejanje veleuma! To ravno čislajo narodje, zmerom spoštujejo in molijo tiste, ki jih z nogami teptajo. Prepustite te uboge ljudi samim sebi, mirni bodo sadili svoje zelje in njih letopisi bodo kot konec lepih basni obsegali dve vrstici: Živel so dolgo, bili so srečni ter so imeli mnogo otrok. Kaj bi pri tej krasnej zistemi bilo z zgodovino? In s čim bi se naša mladina privajala govornišva?

(Dalje prih.)

Ako je gospod poslanec Hebske trgovinske zbornice izrekel, da se v nobeni deželi opravičene koristi Nemcev od strani vlade tako ne odriavajo, kakor na Kranjskem, dovolil bi si vendar omeniti, da je bil deželni šolski svet kranjski opravičenim zahtevam nemštva zmiraj pravičen. Kar izrekoma naše srednje šole zadeva, zahtevamo mi, da je vsak učenec, ki gimnazijo zapusti in čegar prihodnji poklic mu kaže živeti mej slovenskim prebivalstvom, tako slovenščine kakor nemščine zmožen. Mislim tedaj, da se odriavanje nemščine na šolskem polju ne nahaja. Ako se pa drugo javno življenje ogleduje, vidi se pač nekako naravno odmikavanje nemščine z onega mesta, na katerem so jo prejšnje vlade umetno in za unanost, ne pa po potrebi gojile, kjer pa sedaj sama po sebi razpada, kakor hitro so se one nenaravne razmere odstranile.

Kar izrekoma uradovanje zadeva, imel sem priliko kot ud občinskega zastopa na kmetih prepričati se, da se še danes mnogo dopisov v nemščini določila in to občinskemu predstojništvu, katero ne razume nobene nemške besede. Je li to odriavanje nemštva? Kar zadeva nemško kulturo in pa drug uzrok gospoda poslanca Hebske trgovinske zbornice, da si dober Avstrijec po njegovem mnenju Avstrije ne more misliti brez nemške kulture, ste že iz tega, kar sem že govoril, lahko posneli, kako mi stojimo nasproti nemški kulturi. Ako mi razvoj in izobraževanje našega narodnega jezika zahtevamo, tedaj s tem nemščine ne odriavamo, temveč jo narobe — v neki gotovi meri vsprejemamo, kot potrebo, katero v vsem življenju čutimo in s katero moramo računati.

Kar zadeva trditev gospoda poslanca Hebske trgovinske zbornice, da v Ljubljani ni nemške ljudske šole, so se gospodje že lahko prepričali, kako je v tej zadevi. To je gola neresnica. V Ljubljani nemamo, kar z vso mirnostjo lahko trdim, do sedaj nobene slovenske ljudske šole (čujte na desni), da bi pa nobene nemške ljudske šole ne imeli, to je pretiranje, katerega ne razumem (Foregger vmes: Vsaj ste sami pravili, da se bo še le na jesen ustanovila). Da, pa mej tem imamo utrakvistične šole (vriš na levi). Prosim, stališče, na katerem deželni šolski svet in pa mestni zastop Ljubljanski stojita, je vendar ono, — mislim gospodje, da ste čuli, ker sem počasi in mirno govoril — da se ima še le prihodnjo jesen nemška šola ustanoviti, ter se sme še le tedaj slovensko poučevanje v družih šolah upeljati po ministerski naredbi in po sklepih deželnega šolskega sveta. Prosim tedaj teh stvari ne zavijati in si ne delati nemogočih posledic. (Pohvala na desni).

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. marca.

V tretjem razredu obrtnikov **Olomuške** trgovske zbornice zmagali so Čehi. Sedaj broji zbornica 28 Nemcev in 8 Čehov.

Že večkrat smo obžalovali, da razpor mej Poljaki in Rusini v **Galiciji** napravlja slovanstvu mnogo škode, daje našim nasprotnikom pogum in ovira slovanske težnje. To se je sedaj zopet pokazalo. V državnem zboru je nemški rogovilež dr. Knotz nesramno napadal vlado in desnico. Da bi svoje laži bolje pritrdil, omenjal je, kako zatirajo Poljaki Rusine. Mi smo mislili, da nikdo ne bode odobraval surovosti tega Velikonemca, najmanj pa kdo iz Slovanov. Saj je vsakemu moralo biti jasno, da mu za Rusine ni bilo nič mari, a je le hotel priložiti zašušnico vladi in Slovanom. Pa žalibog mej Rusini se odobruje Knotzovo postopanje. Več rusinskih veljakov, uredništvu časnikov „Prolog“ in „Slovo“ in društvo „Rada Ruska“ izrekli so mu zahvalo za njegovo moško (?) postopanje v zboru. — Ravno tako so vsa rusinska društva in uredništva izrekla zahvalo poslancu Kulaczkovskemu, ki je v državnem zboru zagovarjal pravice rusinskega naroda in naslikal istiniti njegov položaj.

Jugoslovanska akademija znanostij se je posvetovala, kako bi mogla sklicati shod jugoslovanskih pisateljev v Zagreb, če tudi ga je prepovedala **hrvatska** vlada. Sklenila je jeseni sklicati slovesno sejo akademije in k tej povabiti jugoslovanske učenjake kot goste. Srbski minister Novaković in bivši minister Mijatović sta že obljubila, da prideta. Kakor se govori, bode vlada tudi to slovesno sejo prepovedala.

Vnanje države.

Ruskemu državnemu sovetu se bode v kratkem predložil načrt upeljave splošne vojne službe na Kavkazu. Ta načrt izdelala je posebna komisija, katerej je predsedoval načelnik civilne uprave na Kav-

kazu, knez Dondukov-Korzakov. Dozdaj so Kavkazci bili prosti vojne službe, po novem načrtu bodo pa morali služiti pri vojaki, naj bodo mohamedanske ali kristijanske vere. Iz njih se bodo sestavile posebne družine pešcev in konjikov, prve iz mohamedancev, poslednje iz kristijanov. Častnikov v kavkazskih družinah bode polovica Rusov, polovica pa domačinov. — Nek nemški list vé povedati, da bi Rusija rada s Turčijo sklenila zvezo ter se že pogaja o tem. Turčija bi privolila, da se izvede Sanšefanski dogovor, Rusija bi se pa zavezala braniti turško ozemlje. Odkar je končana poslednja rusko-turška vojna, se je že večkrat govorilo in pisalo o takej zvezi, uresničila se pa le ni. Najbrž so vse te govorice le izmišljotine raznih časopisov.

Kakor Standard poroča, se **ruske** vojske tako le razdeljene v transkaspiskem kraju: V Mervu, Julatanu in Sari-Jazi je pod poveljstvom polkovnika Alikanova 3000 Rusov, 1000 turkomanskih jezdecev s 16 topovi. V Saraku 2000 vojakov. V Pul-i-Khatunu in Sulfikarji je po 150 Kozakov v vsakem kraju. V Pul-i-Kišti 500 Sarak-Turkomancev. V Askabadu 4000 mož s 24 topovi, a se bode tja poslalo še 11000 mož podkrepljenja iz Kavkaza. Posadka Mervška se bode pomnožila, doposlala se jej bodo podkrepljenja iz Kive in Turkestanu.

Že nekaj mesecev se opazuje v Makedoniji neko gibanje. Tamošnji narod se je že naveličal **turških** grozodejstev in hrepeni po svobodi. Najpoprej so se začeli oglašati Bolgari, da je skrajni čas, da se zboljša njih žalostno stanje, poslednji čas pa tudi Srbi. Zanašali so se seveda največ na Rusijo. Kakor pa poslednja poročila javljajo, sedaj tudi ni dosti upanja, da bi se Rusija potegnila za zatirane Makedonce. Ruskemu konzulu v Sređi naročila je vlada, da naj objavi, da car ne odobrava makedonskih meetingov in agitacij, ker so brez koristi in utegnejo samo škodovati, ter prepovedala mu vsprejemati makedonske deputacije. To je dovolj jasno povedano, da od Rusije zatirani Makedonci nemajo pomoči pričakovati. Da se je pa Rusija tako odločno odrekla, pomoči svojim slovanskim bratom, uzrok so velike težave, katere bi napravilo rešenje makedonskega vprašanja. Makedonija ima mešano prebivalstvo, vsaka narodnost nasprotuje drugej. Gibanje Bolgarov vzbudilo je takoj protigibanje Srbov in Grkov. Narodne meje neso povsod trdno določene, mnogo krajev ima mešano prebivalstvo. Poleg tega pa še Grki, Srbi in Bolgari hrepené, da bi razširili svojo gospodstvo, kolikor je moč po balkanskem poluotoku. Ko bi Rusija ustregla jednemu teh narodov, zamerila bi se družemu in ta bi se utegnil obrniti do kake tretje države za pomoč. Poslednji čas so Grki in Srbi nekako posebno prijazni z Avstrijo. Naravno bi bilo, da bi se obrnili do te, ko bi Rusija njim ne hotela ali ne mogla pridobiti dovolj makedonskega ozemlja. Avstrija pa ima v Makedoniji še narodnogospodarske interese, tedaj ni nikakor neopravičen strah Rusov, da ne bi Avstrija porabila te prilike, da pomakne svoje meje proti Solunu. Tega se pa v Rusiji jako bojé. Srbi se pa za svoje osvobojenje Rusiji kazali tudi premalo hvaležnosti, da bi ta mogla imeti posebno veselje razširjati njih državo, kajti s tem bi podkopavala le svoj upliv na Balkanu. Tako dolgo tedaj Makedonci nemajo pričakovati osvobojenja, da se Avstrija in Rusija mirno sporazumeta, kako naj se uredé razmere na Balkanu, ali pa, da dogodki prisilijo sami Evropo baviti se z balkanskimi zadevami. To se pa bode prej ali slej zgodilo, kajti Turčija hitro propada, zlasti se jej približuje finančni polom, kateremu bode sledil politični. Naravno je, da se sedaj zopet govori o balkanski zvezi. V Atenah izhajajoči „Conféder. Orient.“ zagovarja to zvezo, misleč, da drugače ni moč rešiti makedonskega vprašanja. Kdor pa pomisli, kako nasprotje vlada mej Grki, Srbi in Bolgari, bode spoznal, da taka zveza skoro ni mogoča. — V Albaniji se je baje vse pomirilo. Prizren ni razrušen, ampak samo jedno predmestje je požgano. V okraji Kaza se je pa zbralo kakih 129 razbojnikov, kateri ropajo tamošnjim Bolgarom njih imetje in jih pobijajo. S turškimi vojaki imeli so že več prask.

Francoški senat pritrdil je vsem spremembam budgeta, katere je sklenila zbornica, četudi je odsek priporočal, da naj jih še jedenkrat zavrže. K temu je najbolj pripomogel govor ministerskega predsednika Ferryja. Slednji je poudarjal, da on želi, da se ohrani konkordat, a zbornici se ne more odrekati pravice, varčevati pri budgetu za bogocastje. Zborničnim sklepom je pa treba pritrditi, da se reši budget, da ne bode treba novega provizorija. — Zbornica poslancev vsprejela je v generalni debati listinin štrutinij s 430 proti 77 glasom. S tem je vlada premagala jedno veliko težavo, in vprašanje, ki je pokopalo Gambettino ministerstvo, posrečilo se je Ferryju.

Predvčeraj praznoval je **nemški** cesar svojo osemnosedesletnico. Pri tej priliki prišli so v Berlin princ Waleski, princ Albert Viktor in vojvoda Edinburški. S tem obiskom poravnana so vsa nasprotja, ki so se poslednji čas bila pojavila mej Nemčijo in Anglijo. — Umrli je dr. Niegolevski, ki je bil delj časa predsednik, poljskega kluba državnih poslancev. Pokojnik bil je tesno zvezan z vsem političnim življenjem pruskim Poljakom. Udeleževal se je že poljskega gibanja v 1846 in 1848. letu. Sedaj je bil spolnil 64. leto

Danski kralj neče ustreči spodnji zbornici, da bi odpustil Estrupovo ministerstvo. V odgovoru na adreso zbornice pravi, da v ministerstvu ne vidi nikake zavire, da bi se obe zbornici ne mogli sporazumeti zaradi budgeta. Tega se pa ne pusti zapovedati, da bi moral odpustiti ministerstvo. Ker sedaj spodnja zbornica ne bode dovolila budgeta, bode zgornja dovolila provizorij, ker ima to pravico po danski ustavi. Tako se bode dalje na videzno ustavno, v resnici pa protustavno vladalo. Kraljevi hčeri ruska carica in Waleška princezinja in zet princ Waleški so neki prosili kralja, da naj ne tira razpora z narodom do skrajne meje, pa vse je bilo zastoj.

Angleški konservativci se že neso odločili, ali bi glasovali za ali proti egiptovski konvenciji v parlamentu. Najbrž bodo proti. S konvencijo pa tudi neso zadovoljni radikali, ker Angliji nalaga preveliko odgovornost v Egiptu.

Poslednje dni so pri Suakimu Angleži imeli več bojov s **Sudanci**. Poslednjih je baje bilo kakih 4000, pa so se morali pred Angleži umakniti proti Tamaju. Angleži so imeli 9 mrtvih in 38 ranjenih. Kolika je izguba sovražnikov, se ne ve, a je najbrž jako znatna. Po družih poročilih pa izid teh bojov za Angleže nikakor ni bil tako ugoden, in so se Sudanci jako hrabro in spretno bojevali.

Dopisi.

Iz Bolca 19. marcija. (Žalostne naše razmere.) Devetnajsto stoletje se imenuje v obče stoletje napredka, stoletje razvoja narodne zavesti, stoletje, v kojem je postalo najimenitnejše vprašanje: narodno vprašanje. — Mi Slovenci smo spali več stoletij spanje mrtvih, kakor bi bili izginili z zemeljskega površja; še-le v drugej polovici sedanjega stoletja počeli smo se gibati na političnem polju. Borimo se z našimi sovragi na vse moči, zahtevamo si narodno ravnopravnost, zahtevamo le ono, kar nam že naravni zakoni dovoljujejo, kar nam dovoljuje celo §. XIX. osnovnih postav. In koliko smo si že priborili? Malo, silno malo, kar niti deloma ne zadostuje terjatvam narodne ravnopravnosti.

Marsikdaj moramo čutiti, kako nam naši narodni nasprotniki z nogami teptajo ono, kar nam je sveto, za kar smo pripravljeni žrtovati imetje in — življenje. Narod naš je deloma že precej probujen, zaveda se, da je tudi on ustvarjen za napredek, da mora tudi njemu prisijati solnce milejše prihodnosti. Vsako zlo po naših nasprotnikih peče ga hudo, in zapomni si vse dobro, da vse z obrestmi povrne, Tempora mutantur! Pride čas!

Če pa ti, dragi moj Slovenec, zapaziš, da si se prevaril o onih možeh, katerim si daroval svoje zaupanje, da bodo narodu pomagali, a če ravno ti može nasprotujejo narodnim tvojim težnjam, kaj porečeš na to? Te li ne zgrabi sveta jeza, da takemu človeku očitaš nehvaležno postopanje, da ga kritikuješ, da ga obsojaš?

Glej! dragi mi Slovenec, tako se godi nam. Že nad šet let nam županuje tak korenjak. Izvolili smo si ga. Pa kako? Comanda chi può, e obedisce chi deve — rekel bi Lah. Glej! in po istem programu je bil naš župan voljen celo deželni poslanec, da zastopa v deželnem zboru interese slovenskih trgov. Bridke nam tuge! Župan slovenskemu trgu, slovenskim trgov poslanec, — lepe, visoke časti! Če se pa tem častnim nalogam ustreza — to je drugo vprašanje. Kako naj bi se potezal za interese družih trgov, ko je: in dem eigenen voll Schmiere!? Ko primanjkuje autoritete, ko pomanjkuje vse duševne zmožnosti!?

Naš župan, slovenski deželni poslanec, toraj narodnjak, ima v svojej občinski pisarni tajnika, ki je na dno svoje germanske duše uverjen, da smo mi Bolčani poslovenjeni nekdanji Cimbri in Teutoni. Njemu samemu pa teče v žilah čista germanska kri, kar se spozna na njegovem cimbretevtonskem nosu. Kdo se ne smije? Mi ha et consortes, nasledniki germanskih Gotov, pa so našemu slovenskemu deželnemu poslancu sami tajni svetovalci in ministri. Tu se „tajča“ na vse pretega, le za tajč gori srcé! — Teutonski naš občinski tajnik Coffou (Nomen est omen) bi rad kar vse Slovence pojedel, in že beseda „Slovenec“ mu čreva vije. Kot občinski tajnik, toraj služabnik našej občini, je vsemogočen. Celó v župana je večkrat kaj hudo zakričal, in molčal mu je, ker tajnik je učenjak, županov studenec. Hic Rhodus, hic salta! — Kaj je pa naša narodna Čitalnica? Ničmanj kot: krivoschianisches Loch! Deus meliora det!

Iz občinske pisarnice se pošilja vse le v blazenem „tajč“. Če pa morajo nekaterim pisati v tisti prokleti slovenski šprahi, zvijejo ti blago slovenščino tako, da te obdaja strah in sveta jeza, ko

bereš. To ti je prav ona barbarska slovenščina, ki jo pišejo pravi nemčurji! — In slovenski poslanec podpisuje tako slovenščino? Sramota za nas!

Občinski pečat je seveda le „tajč“. Niti toliko narodne zavesti nima poslanec slovenskih trgov v Goriškej, da bi si dal napraviti pečat v slovenskem jeziku. Slovenci! — ta mož je slovenski poslanec. O! Pilat, kako si prišel v „Credo“!

Kot župan naš je vsemogočen, uprav šahovski. Kar on reče, velja, ker večina občinskega starešinstva seda in ustaja, kadar župan to stori, pa naj bode še tako postavam nasprotno. Če se pa domislamo na rek: Non omne licitum honestum, — kako naj si mi naš položaj obsojamo? Vigilantibus leges sunt scriptae!

Že pred desetimi leti so bile koze polagoma prepovedane in odpravljene, ker nemamo itak nikakih gozdov več. Ko je pa zasel prestol ta župan, dobile so ž njim tudi koze svoje predprave, kajti „Dokler bode ta nos“ — in tu se vsakdar prav patetično potolče po njem — „ne bode družega župana, in koz nam ne odpravijo!“ Više oblastnije pa so imele oči zavezane! In on ni vsemogočen?!

Ker se pa s kozarstvom pečajo večinoma le „gospodovi“ vazali, odposlal je g. Durijava prošnjo z več kakor 400 podpisi, da bi se koze odpravile. Prošnja se je uslišala, a naš „gospod“ protestoval je menda že do najvišje inštanije, — in mislite si kofuto — tudi od tam so dobili razsodbo: s kozami proč! A naš gospod si misli: Etiam si omnes — ego — — — in še zdaj ni razglasil one prepovedi. Deus meliora det!!

Kmalu bomo imeli znova občinske volitve, ker je gosp. Durijava pokazal, da nismo v Perziji. V prvem razredu (toraj pri bogatejših, ki so od „nekoga“ neodvisni) je zmaga vselej naša, a v drugem in tretjem (pri odvisnjakih, vazalih) vselej propademo. Žalostna zmaga, če je ljudstvo prisiljeno klicati iz svojih robskih prsij: Živio naš —!

In vendar se ta možak še vedno sili, dasi dobro ve, da ni od nobene stranke priljubljen, kakor minister Conrad. Kar ste pred nekolikimi dnevi pisali o Conradu, to velja tudi o našem junaku! O! kje leže vsi naši rekurzi, da bi zamogli več prave resnice povedati. Naša vreča je polna, a nemamo prilike, da bi jo izpraznili. Za javnost ni vse; bilo bi preveč! Da bi ga pa opazovali, kako se on vsakemu do tal priklanja in: „se priporoča“ — smešno je gledati. Qui non potest dissimulare, non potest imperare! Deus meliora det!!!

Zašel sem predaleč, a hotel sem svetu vsaj nekoliko obznani, kaj nam teži srce. Žal, da veselih novic iz našega Bolca nikakor ne moremo poročati, ker govorili bi proti svojemu prepričanju.

Da bi g. župan hotel, storil bi lahko veliko dobrega, postavil bi se lahko več spomin v Bolčanih. Popravite vsaj deloma, kar ste zamudili, in naša hvaležnost in hvala Vam ne izostane!

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnja številka našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnštvo zaradi dopisa iz Šmarija pri Jelšah. V tem dopisu kritikovalo se je uradovanje in postopanje znanih pristavov Rotschedla in Wagnerja in razmere pri tamošnji sodnji. — Današnje številki dodali smo prilogo.

— (Gospod Ilija Hranilović pl. Cujetašin), vladika iztočnozjedinjene cerkve v Križevcih, poslal je društvu „Narodni dom“ dar 25 gld. z naslednjim pripisom:

„Z veseljem polagam to malo zrnice na altar plemenite narodne stvari in obžalujem le, da mi ne dopuščajo okoliščnosti, da darujem v ta uzvišeni namen toliko, kolikor bi hotel in želel.

Želim od vsega srca, da Božji blagoslov ovenča trude slavnega odbora z najboljšim uspehom ter ostajam poln iskrenega spoštovanja do slavnega odbora.

Ilija Hranilović l. r.,
biskup križevački.“

— (III. popularno znanstveno predavanje.) Jutri dopoldne ob 11. uri predava v Čitalnični dvorani g. dr. Janko Babnik „O slovenskej ženi“.

— (II. popularno znanstveno predavanje.) Predvčeraj predaval je g. prof. Seneković „O električni razsvetljavi“. Občinstva bilo je jako veliko in vse je z velikim zanimanjem poslušalo popularno razlaganje o tej moderni razsvetljavi, katero je gospod profesor pojasnjeval z jako dobrimi

poskusi. Žal, da je bilo prostora premalo in da se ni ozir jemal na dame, katerih veliko ni dobilo sedeža.

— (Vabilo k društveni besedi), katero priredi narodna Čitalnica Ljubljanska dne 29. marca 1885. Spored: 1. Same zapreke. Gluma v jednom dejanji, preložil Ivan Kalan. 2. Weckl: „Pomladanska“, polu-zbor. 3. Dvořák: „Zajeta“, dvospev; spremljuje na glasovirji gospodičina Josipina Kharmova, poje zbor gospodičin. (Nov.) 4. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, mešan zbor. (Nov.) 5. Förster: „Njega ni“, četverspev; pojo gg. A. Razingar, Iv. Pribil, V. Valenta, Jos. Paternoster. 6. a) Nardini: „Larghetto“, b) Popper: „Maskenballscene“, Violoncello-solo; svira iz posebne prijaznosti gosp. Ph. Luka, spremljuje na glasovirji gospod vitez Ohm-Janušovski. Začetek ob 8. uri zvečer.

— (Imenovanje.) G. Rajko Vidic, policijski nadkomisar v Trstu imenovan je policijskim svetnikom.

— (Domači naš umeteljnik, akad. slikar gosp. Ludovik Grile) odpotoval je te dni na Italijansko, da ondu dovrši svoje študije.

— (Iz Trsta) se nam piše v 22. dan t. m.: Vaša vest v včerajšnji številki „Slov. Naroda“ o krajcarskih družbah za nabiranje darov za „Narodni dom“ pognala je že danes brstje v Trstu. Ustanovila se je družba s sledečimi določili: §. 1. Ime jej je „desetkeberska družba v Trstu“ s sedežem v kavarni „Commercio“; namen ima nabirati prostovoljne doneske za „Narodni dom“ v Ljubljani. §. 2. Družbenik plačuje po deset kebrov na mesec; več ne sme dajati. Kdor bi pa vender hotel plačevati po več, mora storiti to na drugo ime. Dolžnost vsacega uda „desetkeberske družbe“ je nagovarjati svoje rodoljubne znance in prijatelje, naj pristopajo. Vsak ud ima jednake pravice in dolžnosti. Odbora ni treba. §. 3. Izbrise se iz družbe, kdor bi ne plačeval redno svojih 10 kebrov vsak mesec.

— (Iz Pulja) se nam piše v 22. dan t. m. Ker je pred jednim mesecem nek slovenski list prinesel neresnično vest, da je P. Herman Venedig postal pomorski kaplan, Vam naznanjam, da je gosp. Zupan Anton, dosedaj kaplan v Kočevski Reki, imenovan pomorskim kaplanom 2. reda — (Hafen-Admiralats-Befehl vom 22. I. M. — Rang vom 1. April.)

— (Naša presvetla cesarica) Elizabeta obiskovala je nepoznata (incognito) pretekle dni razne prodajalnice v Amsterdamu. Tako pride tudi v neko štacuno za igrače, si izbere ondu krasno in veliko punčiko v švedske narodnej noši ter reče ljubko svoje spremljevalki: „To bo pa za mojo unukinjo.“ Komi nevedoč, kdo stoji pred njim, pravi prav uljudno: Gospa, Vi se gotovo šalite, saj niste podobni stari materi.“ Cesarica mu smije odvrne: „Sem, sem in še celo večkratna stara mati in da Vam to jasno dokažem, pridem prihodnje dni zopet semkaj, da izberem tudi drugim svojim unukom pripravnih igrač in daril, katera boste blagohotno sami poslali naravnost materi Gizeli princesinji Bavarski v Monakovo.“ Sedaj odpro se komiju oči, da spozna visoko kupovalko in urno prosi cesarico odpustčanja na svojo drzovito opazko. A cesarica ga milostivo in dobrovoljno zavrne: „Saj ste bilile galantni, ne pa drzni!“

— (Ljubljanska tabačna tovarna) bode se letos zopet razširila. Zaradi tega došel je predvčeraj z Dunaja vrhovni vodja tabačnih tovarn v Ljubljano, da odredi, česar treba za nove stavbe.

— (Domača obrtnija.) Ravnateljstvo južne železnice naročilo je pri g. J. Matjanu, umeteljem mizarji na Dunajski cesti, vso hišno opravo za 112 sob v hotelu v Opatiji pri Reki. Dasi je naročilo izredno veliko, in treba mej drugim 139 postelj itd., bode vender vse do bodoče jeseni gotovo. — Deželni odbor kranjski oddal je vsa steklarska dela v novem muzeji Rudolfinumu g. trgovcu P. Kajzeli, ki je prevzel tudi vsa steklarska dela za novo hranilnico na Reki, ki je trikrat tolika, kakor novo poslopje hranilnice kranjske. Ta naročila so gotovo častna za domačo obrtnijo.

— (Občinski zastop v Gornjemgradu) volil je v svoji seji dne 21. t. m. jednoglasno gospoda Raimunda Wolfa v priznanje mnogih njegovih zaslug častnim tržanom.

— (Potno predavanje) imel bode tajnik c. kr. kmetijske družbe Gustav Pirc v sredo 25.

t. m. v Radečah na Dolenjskem. Predavanje bode popoldne ob 3. uri v šoli.

— (Društvo zdravnikov na Kranjskem) čestitalo je svojemu častnemu članu dvornemu svētniku prof. dr. Hyrtl-u svetovno znanemu anatomu, brzojavnim potom o priliki 50 letnice, odkar je bil promoviran doktorjem medicine.

— (Vreme.) Začetek spomladi je neprijeten. Mrzlo je in sneženi kosmi naletavajo, da so strehe že lahko pobeljene in da si marsikdo ponavlja Vodnikov stih: „Stara pratka se ne zlaže, — Sušec ima rep zavit.“

— (Prememba posestva.) Hišo na Starem trgu št. 1 dosedaj lastnina gospe Venerande Supančičeve kupil je včeraj na javni dražbi pri deželni sodnji g. Fran Detter, trgovec s šivalnimi stroji, za 25.500 gld.

— (Na Dunaji) zaprli so v ponedeljek trgovca J. Wegschaidner-ja iz Ptuj. Dva Dunajska trgovca obdoližila sta ga sleparije, ker je začetkom tega meseca za 1100 gld. blaga na upanje vzeli, v 18. t. m. pa plačila ustavil.

— (Nepopoljšilivi tat), o katerem smo zadnjič poročali, ni kral salam pri g. Druškoviči, ampak pri g. Kuclerji na Tržaški cesti.

— (Obešenega) so našli včeraj zjutraj v logu, ki spada k občini Draga, blizu Višnje gore, 85 let starega prosjaka. Mož se je menda prosjanja naveličal.

— (Nove slovenske knjižice.) Firma J. Giontini, ki jako marljivo skrbi za berilo naše mladine, založila in izdala je zopet 4 pravilne knjižice: 1. Cerkvica na skali, ali zveza s hudim. Pravljica. Za slovenski narod prosto predelal F. St. Plačilo sveta ali žalostna osoda umetelnika. Resnična prigodba. Slovenskemu ljudstvu zapisal S. S. Brdski. — 2. Lažnjivi Kljukec, kako se mu je na morji, na kôpnem in v vojski godilo. — 3. Narodne pripovedke za mladino. Spisal Dominicus. I. zvezek. — 4. Nemški Pavliha v slovenski obleki. Vse te knjige priporočajo se po vsebini in po obliki za našo mladino, ki bode gotovo hitro segala po njih.

— (Vabilo) k besedi, katero priredi „Slovenska Čitalnica v Gorici v sredo dne 25. marcija 1885. Pričetek točna ob 8. uri zvečer. Spored: 1. B. Trnovec: „Na boj“, uglasbil A. Hajdrih, poje zbor. 2. „Večer na Savi“, uglasbil Zajic; — svira na 3 citrah obitelj Omulec. 3. Dr. Fr. Preširen: „Strunam“, uglasbil Dav. Jenko, moški četverspev. 4. „Vdova in vdovec“, vesela igra v jednom dejanji, svobodno poslovenil Dr. J. Bleiweis. 5. Gorazd: „Mi vstajamo“, uglasbil Dr. Benj. Ipavec, poje moški zbor. 6. „Kitica slov. narodnih pesmi“, sestavil Ant. Förster, poje mešani zbor. 7. „Venec slovanskih melodij“, svira na citrah obitelj Omulec. 8. A. M. Slomšek „Večernica“, uglasbil Dr. Benj. Ipavec, poje moški zbor. 9. „Damoklejev meč“, gluma v jednom dejanji. 10. Tombola.

— (Razpisana) je služba tretjega učitelja na ljudski šoli in Postojini. Plača 500 gld. — Dalje je razpisana služba učitelja v Dolenjem Zemonu. Plača 450 gold. — Prošnje do 24. aprila t. l.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dubrovnik 24. marca. V deputaciji, ki je v Gravosi pozdravila prestolonaslednika, zastopana so bila vsa veroizpovedanja iz Hercegovine. Bili so vmes katoliški, pravoslavni in mohamedanski duhovniki in dostojanstveniki, kakor tudi uplivne osebe iz hercegovskega prebivalstva, mej njimi slavni pop Sinumić, brata Mihail in Pero Radović. Slednji, poznat kot ustaški vodja, je nedavno svečano obljubil svojo udanost, na kar ga je cesar pomilostil. Župan Mostarski izražal je vse Hercegovine udanost in izrekel željo, da bi prestolonaslednika kmalu obiskala Hercegovina. Cesarjevič Rudolf zahvaljuje se za izraz udanosti obljubil je, da bode vse sporočil cesarju. Cesarjevič govoril je v narodnem jeziku z vsakim posamičnim članom. Z navdušenimi živioklici cesarju in cesarski hiši poslovala se je deputacija.

Dunaj 23. marca. Namestnik Widmann s Tirolskega tukaj. Govori se, da bi rad postal naučni minister, Conrad pa namestnik na Tirolskem. Vsled tega velika nevolja na vsej desnici ter je taka sprememba neverjetna in nemogoča.

Gravosa 23. marca. Cesarjevič Rudolf in Štefanija dospela semkaj ter vsprejela iz Mo-

stara došlo deputacijo 150 oseb. Odpeljala sta se ob deseti uri proti Hvaru, kamor dospeta zvečer. Jutri prihod v Split.

Kotor 22. marca. Prestolonaslednika pripeljala sta se popoldne semkaj. Knez Nikita spremljal ja je do meje, princ Danilo do Kotora. Pri včerajšnjem dvornem obedu v Cetinji napil je knez avstrijskemu cesarju in cesarici, vsej cesarski hiši, posebno pa prestolonaslednikoma. Cesarjevič Rudolf napil je knezu, kneginji, knežej obitelji, Črnigori in hrabremu narodu. Razsvetljava v Cetinji in na gorskih višinah bila krasna. Visoka gosta gledala sta z balkona umeteljni ogenj in ko je knez zaklical na trg: Živela avstrijska prestolonaslednika! zaorili so več minut trajajoči živioklici. Danes zjutraj izlet v Prilip, od koder je krasen razgled na Skadersko jezero.

Berolin 23. marca. Cesar, ki se včeraj ni popolnem dobro počutil, je jako dobro spal. Danes je popolnem zdrav.

Spretna ranoceljska operacija.

Ameriški poslanik na Dunaji, gospod Kasson, je pred kratkim sporočil svoji vladi zanimivo poročilo o čudovitej ranoceljski operaciji, katero je nedavno poprej izvršil gospod profesor Billroth na Dunaji; to je bila neka čudovita sekcija želodca, pri kateri se je skoraj tretjina želodca odstranila morala, in kar je še čudnejše, bolnik je zopet okreval, — slučaj, ki se še do sedaj ni nikdar pripetil. Bolezen, katera je zahtevala to operacijo, bil je rak v želodci, in spremljajo jo sledeči simptomi:

Jedi nič več ne diše; v želodci se čuti nek čuden, nepopisljiv in jako mučen čut, kateri je podoban neke nedolžne otrplosti; na zobeh se nabira, zlasti zjutraj, masten slez, ki zapuša jako neprijeten okus; uživanje jedij ne odpravi te čudne otrplosti, temveč jo še le povekša; oči upadejo in porumené; roke in noge postanejo mrzle in mastne, — kakor bi jih pokrival mrzel pot. Bolnik čuti zapanost in spanje ga ne okrepeča; čez čas postane neraven, razdražljiv in nevoljen; njegove misli nadlegujejo slabe slutnje; kadar ustane, se mu vrti po glavi in šumi mu po ušesih in mora se česa prijeti, da ne pade; čreva se mu zapirajo, koža je pogostem suha in vroča, kri se strdi in zaostaja, tedaj ne kroži več redno. Pozneje bolnik izmetava hrano, katero poruži, in čuti pri tem kiseli ali pa tudi sladki okus; po gostem mu srce hudo tolče in misli, da boleha na srei; naposled pa ne ostane nobena hrana v njem, ker se čeva popolnem ali pa vsaj deloma zamašé.

Kakor je tudi vznemirjajoča ta bolezen, vendar se onim ni treba bati, ki bolehalo na omenjenih simptomih, kajti v devetstoindevetdesetih slučajih izmed tisoč ne bolehalo za rakom v želodci, ampak za dyspepsijo, katera bolezen se pa lahko ozdravi. Najboljše in najgotovnejše sredstvo proti tej bolezni je „Shäker-ekstrakt“, rastlinski preparat, ki se dobiva v vseh lekarnah. Ta ekstrakt zgrabi bolezen pri korenini in jo radikalno odpravi.

Osebe, kojim se zapira, trebajo „Seigel-ovih omehčilnih pil“ (Abführ-Pillen) v zvezi s „Shäker-ekstraktom“. Seigel-ove omehčilne pile ozdravijo zaprtje, odpravijo mrzlico in prehlad, glavobolje in zlatenico. To so najplivnejše, najpripravnejše in najdovršenejšje pile, katere so se že kedaj napravige. Kdor jih je kedaj poskusil, bode jih gotovo dalje rabil. Vplivajo počasi in brez bolečin.

Cena 1 steklenici „Shäker-ekstraktu“ gld. 1.25, 1 škatljici „Seigel-ovih omehčilnih pilam“ 50 kr. Lastnik „Shäker-ekstrakta“ A. J. WHITE, Limited, 21 Farringdon Road, E. C. v Londonu.

Zastopnik in korespondent ter glavni razpošiljavec: JANEZ HARNÁ,

lekar „Pri zlatem levu“, Kremsier, Moravsko. Dobi se v sledečih lekarnah: **Ljubljana:** J. pl. Trnkoczy. Idrija: Wato. Metlika: F. Wacha. Radovljica: A. Roblek. Novomesto: D. Rizzoli. Kamnik: Močnik. Vipava: Kordas. Celovec: P. Birnbacher, J. Nussbaumer. Beljak: Dr. Kumpf. Breze: Aichinger. Hermagor: J. Weth. Trbiž: J. Siegel. Wolfsberg: J. Huth. Gradec: F. Ks. Gschillay „pri sv. Ani“. Maribor: W. König, J. Noss. Celje: Kupferschmitt, Marek. Bruck na M.: Langer. Gleichenberg: Dr. Fürst. Konjice: Pospisil. Kindberg: Pezledrer. Leibnitz: Russheim. Ljubno: J. Pferschy. Ptuj: Behrbalk, Eliasch. Rottenmann: F. Illingov naslednik. Stainz: V. Timouschek. Weitz: C. Mally. Trst: J. Dr. Faraboschi „al Camello“. Gorica: D. Christofletti. Novigrad: Gionović. Sušak pri Reki: Wertheimstein. Spljet: Tocigl. Zader: N. Andrović in skoraj v vseh lekarnah drugih mest v monarhiji.

Loterijne srečke 21. marca:

Na Dunaji: 77, 76, 53, 2, 51.
V Gradci: 87, 7, 3, 40, 82.

Umrli so v Ljubljani:

17. marca: Johana Terček, mestnega redarja žena, 37 let, Kolodvorske ulice št. 20, za jetiko.

18. marca: Ernest Kozjek, deželnega rač. uradnika sin, 4 leta Kravja dolina št. 14, za vnetjem možganov. — Marka Bajc, delavec, 64 let, Rožne ulice št. 27, za srčno h bo. — Gabrijela Sterlekar, črkostavčeva hči, 7 dni, Poljske ulice št. 11, za krčem v čeljusti. — Franc Erjavec, mizarjev sin, 2 meseca, Tržaška cesta št. 26, za božastjo. — Jožef Petrovo, gostac, 33 let, Ulice na Grad št. 12, za jetiko.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
21. marca	7. zjutraj	728.94 mm.	— 3.0° C	sl. vzh.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	727.70 mm.	13.0° C	z. jz.	j. jas.	
	9. zvečer	727.16 mm.	8.4° C	sl. jz.	d. jas.	
22. marca	7. zjutraj	728.84 mm.	5.6° C	sl. zah.	obl.	6.10 mm.
	2. pop.	733.51 mm.	2.0° C	z. vzh.	j. snež.	
	9. zvečer	734.99 mm.	1.4° C	sl. szh.	obl.	
23. marca	7. zjutraj	734.63 mm.	1.8° C	sl. svz.	obl.	2.30 mm.
	2. pop.	732.66 mm.	6.4° C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	731.21 mm.	4.2° C	sl. svz.	obl.	

Srednja temperatura 6.1°, 3.0° in 4.1°, za 2.0° nad in 1.3° in 0.4° pod normalom.

Dunajska borza

dné 24. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	83 gld. 25	kr.
Srebrna renta	83	60
Zlata renta	104	80
5% marčna renta	98	95
Akcije narodne banke	863	—
Kreditne akcije	301	70
London	124	20
Napol.	9	79 1/2
C kr cekini	5	81
Nemške marke	60	55
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld	128
Državne srečke iz l. 1864	100 gld	171
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108	90
Ogrska zlata renta 6%	—	—
„ „ „ 4%	99	50
„ „ „ 5%	94	10
5% štajerske zemljišče odvez obliq	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld	115
Zemlj. ob. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	123	25
Prior obliq Elizabetine zapad. železnice	113	25
Prior obliq Ferdinandove sev. železnice	105	75
Kreditne srečke	100 gld	178
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	104
Tramway-društ. velj. 170 gld a. v.	215	75

Št. 4308.

(154—3)

Razglas.

Mestni magistrat išče in namerja v najem vzeti **prostore**, pripravnne za

otročje zabavišče,

katero je po sklepu mestnega odbora otvoriti do 1. maja letos.

Treba bi bilo dveh velikih, svetlih, suhih in zračnih, najboljše pritličnih prostorov z vrtom ali dvoriščem poleg, dalje jedne navadne sobe in kuhinje; nahajalo pa naj bi se to stanišče ali v šolskem, ali v kolodvorskem, ali pa v dvornem mestnem delu.

Ponudbe je, bodi si ustno, bodi si pismeno,

do konca marca t. l.

izročiti pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 12. dan marca 1885.

Župan: Grasselli.

Učenec,

star 13—16 let, ki zna slovensko in nemško, vsprejme se takoj v špecerijsko prodajalnico.

Več pri upravnistvo „Slov. Naroda“. (172—1)

Prava marzeilska galerta

je najgotovnejše, najhitrejšje in najcenejše sredstvo za čiščenje in zboljšanje vina in jamči se za najboljši uspeh; dobiva se pri

(30—21)

A. HARTMANN-u,

v Ljubljani, Tavčarjeva palača.

Hiša s štacuno

v Savinjski dolini na Štajerskem, tik farne cerkve stoječa, pripravnna za vsakovrstno kupeljo ali obrt, dá se pod prav ugodnimi pogoji na več let v najem. — Ponudbo sprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod šifro „M. St. 4.“. (165—2)

1000 vedrov

bizeljskega in sromeljskega vina,

letnik 1883 in 1884,

se prodaja.

Leonard del Cott v Brežicah.

(168—1)

V najem se dá velik prostor,

pripravljen za skladišče stavbenega lesa ali drv, oziroma za tesališče, s šupo.

Kaj več se izve pri posetiteli M. Freyer, roj. Pažek, Trnovski pristan št. 14. (159-3)

A. Krejči,

v Ljubljani,

kongresni trg, na voglu gledališčne ulice. priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst modernih

klobukov in kap;

prejema tudi

kožuhovino in zimsko obleko

čez poletje v shranjevanje. (112-6)

Izvrsten med

(garantiran pitanec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr.,

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

OROSLAVU DOLENCU,

svečarji v Ljubljani. (152-4)

5 kilo poštni zavoji

rudečih Messinskih oranž, Bataneskih limon, mandeljnov, lešnikov, riža, kave, laškega olja, rozin, južnega sadja

najhitreje preskrbi carine in vozne prosto po poštnem povzetju (174-1)

Alessandro G. Camerra v Trstu.

Umetne

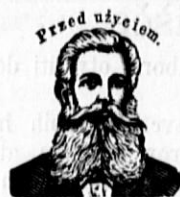
(138-5)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Extrait de Noix

du Dr. Thomson.

Sredstvo, ki daje sivim lasem v 14 dneh prejšnjo barvo; ne barva niti kože, ne perila, temveč samo lase. Ako se hoče sive ali rdeče lase

takoj črno ali rjavno pobarvati, treba je samo mojega **Extrait de Noix de Galle.**

Cena lonku: Extrait de Noix 3 gld., Extrait de Noix de Galle 2 gld. 50 kr. (720-5)

Zaloga v Ljubljani pri Edvardu Mahr u, parfumerji.

Kri čistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih; v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. — Razpošilja se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski à 56 kr.,

izboren zoper kašelj, hipavost, vratobol, prsne in plučne bolečine. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni „pri samorogu“

JULIJ pl. TRNKOCZY-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani. (41-8)

Odvetniški koncipijent,

ima joč večletno odvetniško in sodnijsko prakso, išče službe — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (160-2)

Z 19. majem t. l. odda se v najem

krčma

v zvezi s kavarno in tobakarno

v prostorih društva „Edinost“ v Ajdovščini, na najlepšem prostoru, na državni cesti, s prav ugodnimi pogoji. — Ponudbe itd. sprejema lastnik **Filip Poljšak v Smarjah pri Ajdovščini.** (171-1)

Velika zaloga pravih holandskih slanikov (arnikov)

okajenih in osoljenih, prve vrste, ki se tudi lahko surovi jedó, razpošilja vsako število po sledečih nizkih cenah na vse kraje in sprejema tudi domače pridelke v zameno.

I. vrste velike ribe okajene	gld. 15.50	v sod. h
II. „ „ „ „ „ „ „ „	13.—	po 600
III. „ „ „ „ „ „ „ „	10.50	do 650
IV. „ „ „ „ „ „ „ „	8.—	rib.
Slaniki osoljeni v sodčkih po 5 Ko.	gld. 2.—	
„ „ „ „ „ „ „ „	10	3.75

na kolodvoru Trst proti povzetju ali netto Cassa.

(121-9)

S spoštovanjem

EVGEN DOLINAR v TRSTU.

Prodaja mecesnovih sadik.

V c. kr. centralni drevesnici pod Rožnikom prodaja se še 100.000

2letnih lepih mecesnovih sadik

po 2 gld. tisoč.

Kateri želé kupiti, obrnejo naj se najpoznejše do konca tega meseca na c. kr. deželno gozdno nadzorstvo v Ljubljani. (169-1)

Prva zaloga.

Suhi slaniki	za 5 kilo zavoj	gld.	1.80 kr.
Speckflunder	„ „ „ „	2.10	„
lososslaniki	„ „ „ „	2.16	„
okajene jegulje	„ „ „ „	6.30	„
jegulja rulada	„ „ „ „	4.50	„
jegulje en Gelee	„ „ „ „	3.72	„
ribja rulada	„ „ „ „	2.28	„
kronine sardine	„ „ „ „	1.68	„
polni slaniki	„ „ „ „	1.80	„
kavijar, uralski Perl	„ „ „ „	8.10	„
kavijar, „ „ „ „	2 1/2 „ „	4.38	„
kavijar, „ „ „ „	1 1/4 „ „	2.40	„

Cene se razumejo za prosto voznjine.

(181-5) Carino za Avstrijo plača prejemnik.

Hamburg.

Max Kreimeyer.

JOSIP PETAYER,

krojač,

v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 8, (167-2) se priporoča

za izdelovanje vsakovrstne obleke

po najmodnejšem in najrazličnejšem kroji ter zagotavlja najnižje cene in solidno delo.

Dr. Spranger-Jeve

kapljice za želodec.

Tajni medicinski in dvorni svetnik dr. Bücking, medicinski svetnik dr. Cohn, dr. Manning in mnoge druge zdravniške avtoritete so je preskusile in je za izvrstno domače (ne tajno) sredstvo priporočajo proti vsem želodnim in trebunskim boleznim. Pomagajo takoj proti migreni, krču v želodec, omedlevici, glavobolu, trebuhoboli, zasilenju, želodčni kislini, vzdigovanju, omotici, koliki, skrofelnem itd., proti zlatej žili, zaprtju. Hitro in brez bolečin meče in povrnejo slast do jedi. Poskusite samo z malim in prepričajte se sami. Jedna stekla 50 in 30 kr.

Pri gospodu **lekarji Svobodi, pri Zlatem orlu, na Prešernovem trgu.** (716-24)

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvovrstedni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Teutonia“, odhod okolu 25. dne marca 1885.

Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.

Potniki naj se obrnejo na (117-18)

J. TERKULE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglayen,** generalnega agenta v Trstu.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To pripristo in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedij, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno ustrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrah in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadežnostih, zoper beli tok, božjast, zoper skropok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih boleznih, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljatve pa jedino v lekarni **Cristofolletti v Gorici.** V Ljubljani jedina zaloga v lekarni **Jul. pl. Trnkoczy,** na Mestnem trgu št. 4.

Steklenica stane 30 kr. (102-5)

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zaradi dobičkaželjnosti tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

FRANZ JOSEF BITTER QUELLE

„prijeten in priročen lek za sčiščenje.“
Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“
Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešneje, kakor druge grenčice.“
Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

Zahtevaj se vedno izrečno: „FRAN-JOSIPOVA GRENČICA“.

Zaloge povsod. (124-3) Vodstvo razpošiljatve v Budapešti.

Velika izredna prodaja vina.

Nad 13.000 hektolitrov vin, večinoma lastnega pridelka, iz l. 1848, 1868, 1875, 1879 in 1883, od katerih leže štirski v kletih in pri Mariboru, hrvaška v kletih v Krapinskih toplicah in na posestvu Dubrova na Hrvatskem (bližnje železniške postaje za Krapinske toplice **Zaprešice** (proga Zidani most-Zagreb), za Dubrovo **Poličane** (proga Dunaj-Trst), mora se vsled smrti lastnika gospoda **Jakoba Badla staršega** iz njega zapuščinske mase kolikor je mogoče **hitro** prodati. Zategadelj so se cene tem vinom kolikor je možno nižale in se na primer prodajo dobra vina lastnega pridelka 1883. leta po 10 gld. hektoliter.

Dovoljujemo si zlasti p. t. vinske trgovce in krčmarje opozarjati na to priliko, ki se morda več let ne poyrne, preskrbeti se po ceni in pa vendar z dobrimi pravimi vini, od katerih se jih pa manj ne prodaja, kakor 3 hektolitri (5 veder), in objavljamo, da smo izročili prodajo vina za Stajersko gospodu **Antonu Badlu**, usnjarskemu fabrikantu v Mariboru, za Hrvatsko pa gospodu **Ignaciju Badlu**, ravnatelju toplice **Krapinskih**.

Od nas kupljena vina odpošljemo proti povnitvi lastnih stroškov po železnici.

Popolnem dobri **ovinjeni** prazni sodi v velikosti od 3 do 100 hektolitrov se tudi po ceni prodajo. (170-1)

Zapuščinska masa za Jakobom Badlom staršim.

Odpretje trgovine in priporočilo.

S tem objavljam p. n. prebivalcem iz Ljubljane in družih krajev kranjske dežele, da sem z današnjim dnem otvoril

v bivšej Zupančičevij hiši, Stari trg št. 1, poleg Hradskega mostu **bogato zalogo najmodnejših**

klobukov

domačega in inozemskega dela. Priporočam se za mnogobrojni obisk, ker bodem prodajal solidno blago po kolikor mogoče nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

H. BRANCHETTA.

(135-6)